

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
**«БІБЛІЯ ЯК ІНТЕРТЕКСТ
СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ»**
(бакалаври, магістри)

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	БІБЛІЯ ЯК ІНТЕРТЕКСТ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ (бакалаври)
Викладач	Абрамович Семен Дмитрович, доктор філологічних наук, професор
Профайл викладача	http://slovfil.kpnu.edu.ua/abramovych/
E-mail:	dummuzi@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=506
Консультації	Щочетверга в останній тиждень місяця, 15.00–15.30

2. Анотація курсу

Курс "Біблія як інтертекст світової літератури" призначений для студентів гуманітарного профілю, оскільки чітко формулює і позитивно вирішує основні проблеми смислу буття та призначення людини. Біблія надає ключ до розуміння численних літературних творів, що протягом століть запозичували образи, сюжети та мотиви зі Святого Письма. Біблія як текст глобального значення не лише вплинула на розвиток західної та східної літератури, але й стала фундаментом для формування духовних і моральних орієнтирів у різних культурах. Вивчення біблійних мотивів, символів і алюзій дозволить студентам глибше зрозуміти історію літератури та її теоретичні засади, а також взаємозв'язки між релігійним і художнім мисленням. Для культурної людини знання Біблії є невід'ємною частиною інтелектуальної традиції, а її духовний резонанс залишається важливим для інтерпретації сучасного культурного та літературного процесу.

3. Мета та цілі курсу

Метою викладання курсу є вивчення закономірностей філіації біблійних ідей в культурі, диференціації сакрального й секуляризованого начал в європейській літературі та відповідного історичного руху жанрово-стилістичних первенів, співвідношення в літературі національного та загальнолюдського, біблійного культурного канону і його індивідуальної рецепції та інтерпретації. Курс спрямований на формування поняття про Книгу Книг як фундаментальну духовну основу поетичного та риторичного пошуку європейського літератора. Курс теоретично і практично готує до наукового вивчення і поглибленого викладання курсу зарубіжної літератури в загальній системі літературної освіти.

Завданнями курсу є формування професійного сприйняття феномену Біблії та вироблення в здобувача вищої освіти вміння аналізувати її ідейно-естетичну специфіку в контексті світової літературно-художньої творчості, її неспростовну роль плідного фермента культури в цілому й літературного процесу зокрема, а також опанування методологією і методикою наукового аналізу сакрального та художнього тексту. Здобувач вищої освіти має бути націленим на усвідомлення структурно-семантичної логіки складної системи генетичних, типологічних, інтертекстуальних зв'язків Біблії і світового літературного процесу, визначати специфіку релігійного (юдео-християнського) світосприйняття, міфопоетичного та дидактичного узагальнення екзистенціальних проблем людини, аналізувати функції синкретичного поєднання в полі рецепції Біблії проблем релігійного життя,

утилітарних потреб сучасності й поривань мистецтва до художнього перестворення реальності.

У результаті вивчення курсу здобувач вищої освіти має:

знати:

- основоположну роль Біблії в системі європейської культури, а також характер і підсумки її діалогу з язичницькою спадщиною Стародавнього світу; роль літературного досвіду Стародавнього Сходу в історії людської цивілізації та; проблеми сучасного функціонування біблійного тексту;
- репрезентативні закономірності світового літературного процесу, знакові твори світової літератури, які побудовано на інтерпретації Біблії, та визначати міру залежності автора від сакрального канону;
- основні принципи історико-теоретичного і поетикального аналізу явищ інтертекстуальності, володіти відповідною термінологією;
- основні концепції джерельної бази курсу, праці видатних дослідників Біблії та її рецепції в художній літературі.

вміти:

- зробити професійний аналіз ментального, образного та жанрово-стилістичного планів окремого біблійного твору, жанрової групи творів, комплексу характерних явищ діяхронічного плану, фактів взаємовпливу Біблії й художньої літератури;
- охарактеризувати індивідуальний внесок письменників Нового часу в розвиток біблійної традиції в історико-літературному контексті;
- застосовувати систему історико-теоретичних понять та дефініцій теологічного та літературознавчо-естетичного характеру до аналізу явищ запозичення, інтерпретації, алюзії ремінісценції тощо зі сфери біблійного слова;
- аналізувати специфіку естетично-поетичного літературного самовиразу автора та відмінність поетичного тексту від риторико-дидактичного;
- комплексно аналізувати системні рівні і конкретно-історичні форми буття біблійного тексту й образу (ментальні, сюжетно-композиційні та жанрово-стилістичні феномени) в конкретно-синхронічному зрізі та в діяхронічному русі художньої літератури світу.

**Перелік компетенцій, здобуття яких гарантуватиме
вивчення даної дисципліни**

Сфера реалізації здобутих компетенцій під час трудовлаштування

Опановуючи курс «Біблія як інтертекст світової літератури», здобувачі вищої освіти засвоюють передбачені даною освітньо-професійною програмою знання і на цій основі набувають необхідних **вмінь, навичок та компетенцій**:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.
Загальні компетентності	ЗК 2. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина, шанувати багатоманітність та мультикультурність у суспільстві; реалізувати право на свободу віросповідання і усвідомлювати цінності інших релігійно-духовних систем, сприяти утвердженню плюралізму і толерантності як норми сучасного суспільного життя. ЗК 3. Здатність поважати та цінувати українську національну християнську релігійну культуру, культивувати здатність до вираження національної релігійно-культурної ідентичності, творчого самовираження. ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, що пов'язано з ціннісними орієнтирами здобувача вищої освіти, його здатністю бачити та розуміти рух світової й національної культури. ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними методологіями аналізу релігійної культури та зокрема філологічними підходами до аналізу біблійного тексту. ЗК 8. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, порівнювати різні українські переклади Біблії. ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації: оволодіння креативними навичками у роз'ясненні специфіки функціонування біблійного культурного канону, його індивідуальної рецепції та інтерпретації, співвідношення в ньому національного та загальнолюдського; розвиток вміння самостійно шукати, аналізувати та відбирати інформацію, організовувати, перетворювати, зберігати та передавати її, використовувати евристичні методи у нестандартних ситуаціях.

4. Статус та формат дисципліни

Навчальний курс «Біблія як інтертекст світової літератури» - це *дисципліна вільного вибору*, обсягом 120 годин (4 кредити), в тому числі 16 годин лекцій, 24 години практичних занять і 80 годин самостійної роботи студентів. *Форми підсумкового контролю* – поточне опитування, модульна контрольна робота, залік.

5. Результати навчання

Програмні результати навчання:

ПРН 15. Даний курс забезпечує діалог культур у процесі вивчення Біблії як джерела моральності та великої кількості сюжетних колізій і образів, а також стилістичних вирішень, важливих для розвитку світової літератури, що в цілому створює умови для міжкультурної комунікації.

ПРН 17. Даний курс формує здатність аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури.

Очікувані результати вивчення дисципліни:

- формування творчо-критичне мислення, творчо використовувати різні теорії та методології літературознавчого, історичного та теологічного аналізу пам'ятки – як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників – у процесі вирішення професійних завдань аналізу літературного процесу;

- вміння вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями державною мовою усно й письмово, опанувати ключові слова й формули Біблії гебрайською мовою і койне та, почасти, церковнослов'янською, використовувати їх для ефективної міжкультурної комунікації;

- вміння працювати з теоретично-методологічними та науково-методичними джерелами, здобувати, обробляти й систематизувати інформацію з історії культури Стародавнього Сходу, Середньовіччя та епохи Модерну/Постмодерну в світі та в Україні, використовувати їх в освітньому процесі;

- здатність аналізувати й вирішувати екзистенціально значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих завдяки даному курсу християнських ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національного культурно-релігійного досвіду;

- здатність порівнювати біблійну аксіологію з цінностями інших релігійно-духовних систем, знаходячи спільні риси та відмінності між ними;

- здатність аргументовано, на основі історико-філологічних фактів та

при врахуванні теологічної догматики, обстоювати власні погляди на ту чи іншу життєву проблему особистого чи суспільного характеру;

– здатність робити чіткі, об'єктивні та науково умотивовані висновки про світову рецепцію Біблії від часу її виникнення і по сьогодні та застосовувати ці знання під час вивчення історії української літератури та проведенні уроків літератури та історії в закладах загальної середньої освіти.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу
	денна / заочна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	Всі освітні програми і спеціальності денної та заочної форм навчання
Рік навчання/ рік викладання	2025-2026
Семестр вивчення	3/4 або 5/6 або 7/8
нормативна/вибіркова	вибіркова
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити ЄКТС
Загальний обсяг годин	120 год.
Кількість годин навчальних занять	40 год.
Лекційні заняття	16 год.
Практичні заняття	24 год.
Самостійна та індивідуальна робота	80 год.
Форма підсумкового контролю	залік

7. Пререквізити курсу

Даний курс читається після вивчення дисциплін «Вступ до літературознавства» та «Історія зарубіжної (античної) літератури», а також курсу «Історія Стародавнього Сходу».

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальноновживаних програм і оперативних систем.

9. Політика курсу

Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу; вони мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка» URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h7ZSJBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>. Займатися іншими справами на лекціях та практичних заняттях неприпустимо.

Якщо здобувач не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, виконав завдання самостійної роботи та модульної контрольної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття здобувач має відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні й лабораторні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Очікується, що здобувачі поступово відпрацьовуватимуть пропущені заняття й звершать цей процес вчасно (до останнього аудиторного заняття з дисципліни). Відпрацювання лекційного заняття передбачає знання здобувачем теоретичних питань плану. Відпрацювання пропущеного семінарського заняття передбачає опанування теоретичних питань плану заняття.

Очікується, що здобувачі не будуть запізнюватися на заняття, а

мобільні телефони під час занять використовуватимуть лише з освітньою метою.

Під час організації занять з використанням технологій дистанційного навчання очікується, що здобувач працюватиме на заняттях (з використанням платформ для відеоконференцій) з увімкненою вебкамерою.

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/4TiCHkS>) та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/vTiVowX>).

Очікується, що роботи здобувачів будуть їх **оригінальними міркуваннями**. Відсутність покликань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Списування під час семінарських занять, підготовки до них, самостійної та контрольної роботи, екзамену заборонені (зокрема, з використанням мобільних пристроїв). Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмових роботах здобувачів та фактів списування є підставою для їх незарахування викладачем (незалежно від масштабів плагіату чи обману).

Література. Для пошуку рекомендованої літератури здобувачі можуть послуговуватися бібліотекою університету, фахових кафедр та інтернетними ресурсами. Здобувачі заохочуються до використання літератури, якої немає з-поміж рекомендованої.

Комунікування з викладачем. Спілкування з викладачами здійснюється під час лекційних, семінарських занять (участь у бесідах, дискусіях, відповіді на питання тощо). Очікується, що здобувачі будуть задавати викладачам запитання, цікавитися додатковими відомостями й сучасними науковими знаннями з курсу.

Викладач проводить **консультації** (онлайн) за зазначеним графіком.

10. Схема курсу

Назва змістового модуля. Теми і підтеми.	Години		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1 БІБЛІЯ, ЇЇ СТРУКТУРА, СПЕЦИФІКА І РЕЦЕПЦІЯ			
<i>Тема 1</i> ВСТУП. МЕТОДОЛОГІЯ ВИВЧЕННЯ БІБЛІЇ ТА ЇЇ ВПЛИВУ.	2	4	10
<i>Тема 2</i> БІБЛІЯ СЕРЕД ІНШИХ СВЯЩЕННИХ КНИГ ЛЮДСТВА ТА ЇЇ ВІДМІННІСТЬ ВІД ТВОРІВ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ	2	4	10
<i>Тема 3</i> АРХЕТИПИ В БІБЛІЇ І НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБРАЗ СВІТУ В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	2	2	10
<i>Тема 4</i> БІБЛІЙНИЙ КАНОН І АПОКРИФ	2	2	10
<i>Тема 5</i> КЛЮЧОВІ СЛОВА БІБЛІЇ ЯК ВИРАЗ КОНЦЕПЦІЇ ЛЮДИНИ Й СВІТУ	2	2	10
<i>Тема 6</i> РИТОРИЧНО-ДИДАКТИЧНИЙ ПЕРВЕНЬ БІБЛІЙНОГО ТЕКСТУ. СОВІСТЬ ЯК КАТЕГОРІЯ БІБЛІЙНОЇ СВІДОМОСТІ.	2	4	10
<i>Тема 7</i> СОТЕРІОЛОГІЧНА КОНЦЕПЦІЯ БІБЛІЇ	2	4	10
<i>Тема 8</i> БІБЛІЙНА ЕСТЕТИКА ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА	2	2	10

В с ь о г о	16	24	80
--------------------	-----------	-----------	-----------

8. Зміст теоретичної підготовки

Назва змістового модуля. Теми і підтеми.	Література
Змістовий модуль 1 БІБЛІЯ, ЇЇ СТРУКТУРА, СПЕЦИФІКА І РЕЦЕПЦІЯ	
<i>Тема 1</i> ВСТУП. МЕТОДОЛОГІЯ ВИВЧЕННЯ БІБЛІЇ ТА ЇЇ ВПЛИВУ.	<i>Основна</i> Абрамович С. Аксіологія Біблії. К., 2018. Абрамович С. Біблія як інтертекст європейської філологічної культури. Навч. пос. Кам'янець-Подільський, 2010. Фрай Н.. Великий код: Біблія і література / з англійської переклала Ірина Старовойт. Львів, 2010. . <i>Додаткова</i> Абрамович С. Біблія та формування сакрального простору європейської митецької культури. К. 2011. Бульнуа О. Що нового? Середньовіччя // Філософська думка. 2010. № 1. С. 114–136
<i>Тема 2</i> БІБЛІЯ СЕРЕД ІНШИХ СВЯЩЕННИХ КНИГ ЛЮДСТВА ТА ЇЇ ВІДМІННІСТЬ ВІД ТВОРІВ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ	<i>Основна</i> Абрамович С. Аксіологія Біблії. К., 2018. Абрамович С. Біблія як інтертекст європейської філологічної культури. Навч. пос. Кам'янець-Подільський, 2010. Біблія як інтертекст світової літератури: Колективна монографія. Кам'янець-Подільський, 2011. Фрай Н.. Великий код: Біблія і література / з англійської переклала Ірина Старовойт. Львів, 2010. . <i>Додаткова</i>

	Абрамович С. Веди, Авеста, Біблія, Коран у шкільному вивченні. Харків, 2003
<i>Тема 3</i> АРХЕТИПИ В БІБЛІЇ І НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБРАЗ СВІТУ В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	<i>Основна</i> Абрамович С. Біблія як інтертекст європейської філологічної культури. Навч. пос. Кам'янець-Подільський, 2010. Абрамович С. Біблія та сьогодення культура: актуальні проблеми української духовної розбудови. Кам'янець-Подільський, 2009. <i>Додаткова</i> Поплавська Н. М. Полемісти. Риторика. Переконування. Українська полемічно-публіцистична література XVI – початку XVII ст. Тернопіль, 2007. Сулима В. Біблія і українська література. Навчальний посібник. Київ 1998. Левченко Н. М. Біблійна герменевтика в давній українській літературі : монографія. Харків, 2018.
<i>Тема 4</i> ПОНЯТТЯ БІБЛІЙНОГО КАНОНУ Й АПОКРИФУ	<i>Основна</i> Абрамович С. Біблія як інтертекст європейської філологічної культури. Навч. пос. Кам'янець-Подільський, 2010. <i>Додаткова</i> Абрамович С. Д. Біблія як форманта філологічної культури. К. ; Чернівці, 2002. Богачевська І. Християнська наративна традиція: методологія філософсько-релігієзнавчого аналізу. К., 2005.
<i>Тема 5</i>	<i>Основна</i> Абрамович С. Аксиологія Біблії. К., 2018. Абрамович С. Біблія як інтертекст європейської філологічної культури. Кам'янець-Подільський, 2010.

КЛЮЧОВІ СЛОВА БІБЛІЇ ЯК ВИРАЗ КОНЦЕПЦІЇ ЛЮДИНИ Й СВІТУ	Біблія як інтертекст світової літератури: Колективна монографія / Кам'янець-Подільський, 2011. <i>Додаткова</i> Лановик З. Б. Hermeneutica Sakra. Тернопіль, 2006.
<i>Тема 6</i> ДИДАКТИЧНИЙ ПЕРВЕНЬ БІБЛІЙНОГО ТЕКСТУ. СОВІСТЬ ЯК КАТЕГОРІЯ БІБЛІЙНОЇ СВІДОМОСТІ.	<i>Основна</i> Абрамович С. Біблія як інтертекст європейської філологічної культури. Навч. пос. Кам'янець-Подільський, 2010. <i>Додаткова</i> Абрамович С. Д. Біблія як форманта філологічної культури. К. ; Чернівці, 2002. Morgan R., Barton J. Biblical Interpretation. Oxford, 1988
<i>Тема 7</i> СОТЕРІОЛОГІЧНА КОНЦЕПЦІЯ БІБЛІЇ	<i>Основна</i> Абрамович С. Біблія як інтертекст європейської філологічної культури. Навч. пос. Кам'янець-Подільський, 2010. <i>Додаткова</i> Зейдлер Л. Г. Політична думка стародавнього світу. Львів, 1956. Чікарькова М. Ю. Біблійний антропоцентризм та його роль у становленні європейської культури. К., 2010. Taylor E. L. H., M.A. The Christian Philosophy Of Law, Politics And The State. New Jersey, 1969.
<i>Тема 8</i> БІБЛІЙНА ЕСТЕТИКА ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА	<i>Основна</i> Абрамович С. Біблія як інтертекст європейської філологічної культури. Навч. пос. Кам'янець-Подільський, 2010. <i>Додаткова</i> Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці, 2001. Набитович І. Універсум sacrum'у в художній прозі (від Модернізму до

	Постмодернізму). Дрогобич; Люблін, 2008.
--	--

9. Тематика практичних занять

Модуль 1

БІБЛІЯ, ЇЇ СТРУКТУРА, СПЕЦИФІКА І РЕЦЕПЦІЯ

Т е м и	Література
<i>Тема 1</i> (4 год.) МЕТОДОЛОГІЯ ВИВЧЕННЯ БІБЛІЇ ТА ЇЇ ВПЛИВУ	<i>Основна</i> Абрамович С. Аксіологія Біблії. К., 2018. Абрамович С. Біблія як інтертекст європейської філологічної культури. Навч. пос. Кам'янець-Подільський, 2010. Біблія як інтертекст світової літератури: Колективна монографія / Під загальн. ред. С. Д. Абрамовича. Кам'янець-Подільський, 2011. Фрай Н.. Великий код: Біблія і література / з англійської переклала Ірина Старовойт. Львів, 2010. . <i>Додаткова</i> Morgan R., Barton J. Biblical Interpretation. Oxford, 1988
<i>Тема 2</i> (4 год.) БІБЛІЯ СЕРЕД ІНШИХ СВЯЩЕННИХ КНИГ ЛЮДСТВА ТА ЇЇ ВІДМІННІСТЬ ВІД ТВОРІВ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ	<i>Основна</i> Абрамович С. Біблія як інтертекст європейської філологічної культури. Навч. пос. Кам'янець-Подільський, 2010. <i>Додаткова</i> Абрамович С. Веди, Авеста, Біблія, Коран у шкільному вивченні. Харків, 2003
<i>Тема 3</i> (2 год.) АРХЕТИПИ В БІБЛІЇ І НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБРАЗ СВІТУ В ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРІ	<i>Основна</i> Абрамович С. Біблія як інтертекст європейської філологічної культури. Навч. пос. Кам'янець-Подільський, 2010. Фрай Н.. Великий код: Біблія і література / з англійської переклала І. Старовойт. Львів, 2010 <i>Додаткова</i> Абрамович С. Аксіологія Біблії. К., 2018.

<i>Тема 4</i> <i>(2 год.)</i> ПОНЯТТЯ БІБЛІЙНОГО КАНОНУ Й АПОКРИФУ	<i>Основна</i> Абрамович С. Біблія як інтертекст європейської філологічної культури. Навч. пос. Кам'янець-Подільський, 2010. Абрамович С. Біблія та сьогодішня культура: актуальні проблеми української духовної розбудови. Кам'янець-Подільський, 2009. <i>Додаткова</i> Поплавська Н. М. Полемісти. Риторика. Переконування. Українська полемічно-публіцистична література XVI – початку XVII ст. Тернопіль, 2007. Сулима В. Біблія і українська література. Навчальний посібник. Київ 1998. Левченко Н. М. Біблійна герменевтика в давній українській літературі : монографія. Харків, 2018.
<i>Тема 5</i> <i>(2 год.)</i> КЛЮЧОВІ СЛОВА БІБЛІЇ ЯК ВИРАЗ КОНЦЕПЦІЇ ЛЮДИНИ Й СВІТУ	<i>Основна</i> Абрамович С. Біблія як інтертекст європейської філологічної культури. Навч. пос. Кам'янець-Подільський, 2010. <i>Додаткова</i> Абрамович С. Д. Біблія як форманта філологічної культури. К. ; Чернівці, 2002. Богачевська І. Християнська наративна традиція: методологія філософсько-релігієзнавчого аналізу. К., 2005.

<i>Тема 6</i> <i>(4 год.)</i> РИТОРИЧНО-ДИДАКТИЧНИЙ ПЕРВЕНЬ БІБЛІЙНОГО ТЕКСТУ. СОВІСТЬ ЯК КАТЕГОРІЯ БІБЛІЙНОЇ СВІДОМОСТІ.	<i>Основна</i> Абрамович С. Аксіологія Біблії. К., 2018. Абрамович С. Біблія як інтертекст європейської філологічної культури. Навч. пос. Кам'янець-Подільський, 2010. Біблія як інтертекст світової літератури: Колективна монографія. Кам'янець-Подільський, 2011. <i>Додаткова</i> Лановик З. Б. Hermeneutica Sakra. Тернопіль, 2006.
<i>Тема 7</i> <i>(4 год.)</i> СОТЕРІОЛОГІЧНА КОНЦЕПЦІЯ БІБЛІЇ	<i>Основна</i> Абрамович С. Аксіологія Біблії. К., 2018. Абрамович С. Біблія як інтертекст європейської філологічної культури. Навч. пос. Кам'янець-Подільський, 2010. Біблія як інтертекст світової літератури: Колективна монографія. Кам'янець-Подільський, 2011. <i>Додаткова</i> Лановик З. Б. Hermeneutica Sakra. Тернопіль, 2006.
<i>Тема 8</i> <i>(2 год.)</i> БІБЛІЙНА ЕСТЕТИКА ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА	<i>Основна</i> Абрамович С. Біблія як інтертекст європейської філологічної культури. Навч. пос. Кам'янець-Подільський, 2010. <i>Додаткова</i> Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці, 2001. Набитович І. Універсум sacrum'у в художній прозі (від Модернізму до Постмодернізму). Дрогобич; Люблін, 2008.

10. Методи навчання і форми оцінювання

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формах: усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів при обговоренні питань семінарського заняття, виконанні аналітичних завдань,

тестування. **Форма модульного контролю:** модульна контрольна робота.

11. Система оцінювання та вимоги

Увесь навчальний курс оцінюється в 100 балів. В поточне оцінювання включається: практичні заняття – 60 балів, модульна контрольна робота – 10 балів, самостійна робота та індивідуальні навчально-дослідні завдання – 10 балів, залік – 20 балів. **Максимальний бал оцінки поточної успішності – 12.** Оцінка «відмінно» ставиться за умови, якщо здобувач вищої освіти: 1) знає не менш як 75 % матеріалу; 2) достатньо широко цитує біблійні тексти; 3) цитує науково-критичну літературу (з обов'язковими посиланнями); 4) може користуватися конспектом, але не просто читати його; 5) обирає свою позицію в науковій дискусії навколо проблеми або висуває власну обґрунтовану концепцію. **Формою підсумкового контролю є залік.**

Поточний і модульний контроль (100 балів)				Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)				
Поточний контроль	МКР	Самостійна та індивідуальна робота	Залік	100
60 балів	15 балів	10 балів	15 балів	

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
----------------------------------	---	---------------------

Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спроби розповісти суть заданого матеріалу, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості узагальнення. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний певною мірою відтворити його; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі, Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти знає половину навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості узагальнення але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.

	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритміч но дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовує термінологію; здатен скласти таблиці, схеми. дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він достатньо вільно застосовує вивчений матеріал; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний самостійно вивчити матеріал; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію; дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні

заняття, не виправив оцінки 0, 1, 2, 3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття здобувач вищої освіти має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи ставиться 0 балів.

Здобувач вищої освіти, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач вищої освіти повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до них

відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями)» (<https://cutt.ly/mLTb6am>).

Здобувачі вищої освіти, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Оцінювання самостійної та індивідуальної роботи (по 5 балів)

Контроль за самостійною роботою відбувається на консультаціях за 5-бальною системою оцінювання. Дозволяється захист питань самостійного опрацювання у формі колоквіуму (усно). Успішно виконана самостійна

робота вважається, якщо студент отримав рейтинговий бал не менший 60% від загальної кількості балів, виділених на неї, тобто не менше як 3 бали.

Критерії оцінювання

5 балів	Зміст відповідей відповідає проблемам завдань; повнота розкриття завдань; розкриття ключових аспектів завдань. Виконані завдання чітко структуровані. Текст не містить граматичних помилок. Матеріал завдань представлено у повній та закінченій формі.
4 бали	Зміст відповідей відповідає проблемам завдань; зміст їх відповідає суті завдань, якісно і логічно розкритих але не завжди у достатньо повній формі. Виконані завдання чітко структуровані, текст не містить граматичних помилок. Матеріал завдань частково або не завжди закінчено.
3 бали	Зміст відповідей не зовсім відповідає суті визначеним завданням; відносно якісно і логічно розкритих але не завжди у достатньо повній формі; не повне розкриття ключових питань; не усі питання опрацьовано. У тексті зустрічаються граматичні помилки та неточності. Матеріал завдань частковий або не завжди закінчений.
2-0 балів (не зараховано)	Студент допускає грубі помилки при виконанні роботи. Не розуміє сутність її виконання. Не може розкрити та обґрунтувати поставлені питання. Студент не здатен захистити виконані завдання.

Оцінювання індивідуальних навчально-дослідних завдань (5 балів)

Індивідуальна навчально-дослідна робота з курсу здійснюється на консультації шляхом доповіді-презентації студентами отриманої тематики.

ІНДЗ оцінюється максимально у 5 балів, мінімально допустима кількість балів – 3.

Критерії оцінювання ІНДЗ

5 балів	Зміст доповіді відповідає обраній для дослідження темі. Студент вийшов на високий рівень теоретичних узагальнень, провів детальний аналіз явищ і процесів у досліджуваному об'єкті. Студентом повністю розкритий зміст роботи. На основі проведених досліджень та облікових робіт зроблені ґрунтовні висновки, узагальнення.
4 бали	Зміст доповіді відповідає обраній для дослідження темі, містить всі необхідні структурні компоненти. У презентованій роботі допущені неточності в теоретичному узагальненні

	матеріалу. На основі проведеного дослідження зроблені висновки.
3 бали	Зміст доповіді відповідає обраній для дослідження темі, однак відсутній послідовний логічний взаємозв'язок між структурними елементами та алгоритм розв'язання поставленої проблеми. У презентованій роботі наявний стислий аналіз явищ і процесів на досліджуваному об'єкті, але прослідковуються проблеми в узагальненні матеріалу. На основі проведених досліджень та облікових робіт не чітко зроблені або й відсутні висновки.
2-0 балів (не зараховано)	Зміст доповіді не відповідає обраній для дослідження темі. У презентованій роботі наведені дані, що суперечать обраному джерелу. Нерозкритими залишаються поставлені у роботі завдання.

Модульна контрольна робота (15 балів)

Після вивчення усього матеріалу здобувачі вищої освіти пишуть модульну контрольну роботу. Вона виконується у письмовій формі (у вигляді відповідей на три питання, які оцінюються по 5 балів. До її написання допускаються усі студенти. Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Критерії оцінювання

Шкала ECTS	Бали	Критерії оцінювання
«відмінно»	9-10 балів	Здобувач вищої освіти у відповідях на питання демонструє глибокі знання, повною мірою володіє матеріалом, що дозволяє виявляти розуміння змісту предмету, його основних положень, категоріального апарату тощо, може обґрунтовувати свої судження, аргументуючи правильну відповідь, логічно та послідовно формулює текст відповіді на поставлене завдання.

«добре»	7-8 балів	Результати відповідей здобувача вищої освіти відповідають тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає певні неточності та незначні помилки. Здобувач володіє матеріалом, правильно відповідаючи на поставлені завдання, логічно формулює відповіді, намагаючись аргументувати їх.
«задовільно»	6 балів	Відповіді здобувача вищої освіти на питання дозволяють виявити знання і розуміння основних положень предмета, певне володіння категоріальним апаратом, проте характеризуються фрагментарністю, відсутністю повноти та аргументованості. Здобувач допускає помилки при відповідях на питання, не вміє достатньо обґрунтувати свої судження.

«незадовільно»	5-0 балів (не зараховано)	Відповіді здобувача вищої освіти на питання не виявили знань та розуміння основних положень предмета, що спричинило значну кількість помилок або, взагалі, повну/часткову відсутність відповідей. Здобувач не вміє логічно побудувати відповідь, обґрунтовувати свої судження, плутається у розумінні категоріального апарату тощо.
-----------------------	-------------------------------------	---

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за національною шкалою
		залікова
90-100 чи більше	A (відмінно)/Excellent	відмінно
82-89	B (добре)	добре

75-81	C (добре)/Good	
67-74	D (задовільно)/Satisfactory	задовільно
60-66	E (достатньо)/Enough	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)/Fail	незадовільно

ЛІТЕРАТУРА

Основна

- Абрамович С. Аксіологія Біблії. Київ, 2018.
- Абрамович С. Біблія як інтертекст європейської філологічної культури. Навч. пос. Кам'янець-Подільський, 2010.
- Біблія як інтертекст світової літератури: Колективна монографія / Під загальн. ред. С. Д. Абрамовича. Кам'янець-Подільський, 2011.
- Лановик З. Б. Hermeneutica Sakra. Тернопіль, 2006.
- Фрай Н.. Великий код: Біблія і література / з англійської переклала Ірина Старовойт. Львів, 2010. .

Додаткова

- Абрамович С. Біблія та сьогодення культура: актуальні проблеми української духовної розбудови. Кам'янець-Подільський, 2009.
- Абрамович С. Веди, Авеста, Біблія, Коран у шкільному вивченні. Харків, 2003
- Абрамович С. Д. Біблія як форманта філологічної культури. К. ; Чернівці, 2002.
- Левченко Н. М. Біблійна герменевтика в давній українській літературі : монографія. Харків, 2018.
- Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці, 2001.
- Поплавська Н. М. Полемісти. Риторика. Переконування. Українська полемічно-публіцистична література XVI – початку XVII ст. Тернопіль, 2007.
- Сулима В. Біблія і українська література. Навчальний посібник. Київ 1998.
- Morgan R., Barton J. Biblical Interpretation. Oxford, 1988

